

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/4305. számú
törvényjavaslat**

a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény módosításáról

Előadó:

Dr. Lamperth Mónika
szociális és munkaügyi miniszter

Budapest, 2007. november

2007. évi ... törvény

a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény módosításáról

1. §

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § Jogszába egyes feladatokat munkabiztonsági szaktevékenységnek, illetve munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősíthet. A munkáltató a munkabiztonsági szaktevékenységnek minősített feladatokat csak külön jogszában meghatározott munkavédelmi – a bányászat területén bányászati –, a munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatokat pedig munka-egészségügyi [foglalkozás-orvostan (üzemorvostan), munkahigiéne, közegészségtan-járványtan, megelőző orvostan és népegészségtan] szakképesítéssel rendelkező személlyel végeztetheti.”

2. §

Az Mvt. 14. §-a (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az állam részt vesz a munkavédelemben érintett nemzetközi szervezetek munkájában, együttműködik más államokkal a munkavédelmi feladatok összehangolása végett, jelentést tesz a munkavállalók biztonságát és egészségét érintő közösségi szabályok végrehajtásáról.”

3. §

Az Mvt. 42. §-a a következő *f*) ponttal egészül ki:

[A veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál a veszélyek megelőzése, illetve károsító hatásuk csökkentése érdekében]

„*f*) gondoskodni kell a megengedett értékekkel szabályozott, munkahelyi kóros tényezőkkel kapcsolatos munkahigiéne vizsgálatok elvégzéséről.”

4. §

Az Mvt. 44. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Munkát csak olyan munkakörülmények között és időtartamban lehet végezni, hogy az a munkavállaló egészségét, testi épségét ne károsítsa. Az egészségkárosodás kockázatát növelő időtartamban történő munkavégzés (rendkívüli munkavégzés, túlmunka stb.) esetén a külön jogszába előírásai szerint kell eljárni.”

5. §

(1) Az Mvt. 54. §-a (1) bekezdésének *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:]

„d) az emberi tényező figyelembevétele a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, különös tekintettel az egyhangú, kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklésére, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására, a munkavégzéssel járó pszichoszociális kockázatok okozta igénybevétel elkerülésére;”

(2) Az Mvt. 54. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A munkáltató a (2) bekezdésben meghatározott kockázatértékelést és megelőző intézkedéseket első alkalommal – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott I. veszélyességi osztályba sorolt munkáltatónál legkésőbb a munkáltató tevékenységének megkezdésétől számított hat hónapon belül, egyébként egy éven belül, azt követően indokolt esetben köteles elvégezni, és azt évenként felülvizsgálni. Indokolt esetnek kell tekinteni különösen a kockázatok (munkakörülmények, az alkalmazott technológia, veszélyes anyag, készítmény, munkaeszköz, munkavégzés) lényeges megváltozását, illetőleg új technológia, veszélyes anyag, munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését, alkalmazását. Soron kívül kell elvégezni, illetve felülvizsgálni a kockázatértékelést, ha a kockázatok lényeges megváltozásával munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés hozható összefüggésbe, vagy a kockázatértékelés a külön jogszabályban meghatározott szempontokra nem terjedt ki.”

(3) Az Mvt. 54. §-a (7) bekezdésének d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a munkabiztonsági szaktevékenység, a munka-egészségügyi szaktevékenység, illetőleg az 57–58. §-okban előírtak ellátására megfelelő képesítéssel rendelkező személyt biztosítani, valamint]

„d) új technológiák bevezetése előtt kellő időben, legkorábban a tervezési szakaszban megtárgyalni a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőkkel bevezetésük egészségre és biztonságra kiható következményeit;”

6. §

Az Mvt. 58. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A foglalkozás-egészségügyi szolgálat munkavédelmi feladatokra kiterjedő szakmai irányítását a munkavédelmi hatóság látja el, ebben a körben a munkáltató a foglalkozás-egészségügyi szolgálatnál foglalkoztatottaknak utasítást nem adhat. A szakmai irányítás magában foglalja a helyes gyakorlat módjának meghatározását és annak érvényre juttatását.”

7. §

Az Mvt. 68. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a sérült a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá ha az érintett munkavállaló a foglalkozási megbetegedés és fokozott expozíciós eset bejelentésének elmulasztását sérelmezi, a területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz fordulhat.”

8. §

(1) Az Mvt. 70/A. §-ának (1) bekezdése a következő új *b*) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi *b*)–*c*) pontok jelölése *c*)–*d*) pontokra változik:

[A munkavállalók az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő jogaik és érdekeik képviselétére jogosultak maguk közül – a következők szerint – képviselőt vagy képviselőket (a továbbiakban: munkavédelmi képviselő) választani:]

„*b*) amennyiben az ötven főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató munkáltatónál a munkavédelmi képviselő választást a munkáltatónál működő szakszervezet, üzemi tanács vagy ezek hiányában a munkavállalók többsége kezdeményezi, a választás megtartásával kapcsolatos, a) pontban meghatározott kötelezettség a munkáltatót terheli;”

(2) Az Mvt. 70/A. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A munkavédelmi képviselőt egyenlő, titkos és közvetlen szavazással négy évre választják. A megválasztott munkavédelmi képviselők személyéről a munkavállalókat tájékoztatni kell. A munkavédelmi képviselők megválasztásának, megbízatása megszűnésének, visszahívásának rendjére, működési területére a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvénynek (Mt.) az üzemi tanács tagjaira, illetve az üzemi megbízottra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, ideértve a központi munkavédelmi bizottság megalakításának lehetőségét is.”

9. §

Az Mvt. 70/B. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Annál a munkáltatónál, ahol a foglalkoztatottak száma legalább ötven fő, és munkavédelmi képviselők működnek, a munkáltató összmunkáltatói szinten paritásos munkavédelmi testületet (a továbbiakban: testület) hoz létre, amelyben egyenlő számban vesznek részt a munkavállalók és a munkáltató képviselői.”

10. §

Az Mvt. 81. §-a (4) bekezdésének *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A munkavédelmi hatóság ellenőrzése kiterjed]

„*a*) a munkáltatók és munkavállalók egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére, ideértve a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok munkavédelmi feladatainak megvalósítását is;”

11. §

Az Mvt. 82. §-a (2) bekezdésének *d)–g)* pontja helyébe a következő *d)–g)* pont lép, ezzel egyidejűleg a bekezdés az alábbi *h)–j)* ponttal egészül ki:

[A munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztetni különösen]

„*d)* az 54. § (2) bekezdésében meghatározott kockázatértékelés elmulasztása:

da) a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendelete szerinti legmagasabb veszélyességi osztályba tartozó munkáltató esetében, valamint

db) az egyes veszélyforrások hatásának kitett munkavállalók védelméről szóló külön jogszabályokban előírt esetekben, amely megvalósul különösen a kockázatértékelés keretében szükséges expozícióbecslés/-mérés hiányában;

e) a szükséges biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök működésképtelensége, illetve hiánya;

f) a munkavégzés 40. § (2) bekezdése szerinti összehangolási kötelezettségének elmulasztása;

g) a veszélyes munkahelyen, veszélyes munkaeszkővel, vagy veszélyes technológiai folyamatban végzett munka esetére – ideértve a külön jogszabályban meghatározott veszélyforrásokkal járó munkaköröket, sérülékeny csoportot – előírt munkaköri alkalmassági vizsgálatok, biológiai monitorozás elmulasztása;

h) a külön jogszabályok szerint előírt foglalkoztatási tilalom megszegése;

i) a megengedett értéket meghaladó expozícióban történő foglalkoztatás, továbbá

j) a rákkeltő expozícióval járó tevékenység esetére a külön jogszabály által előírt mérések elmulasztása.”

12. §

Az Mvt. a következő 83/C. §-sal egészül ki:

„83/C. § (1) A munkavédelmi hatóság részéről eljáró orvos végzettségű felügyelő a hatósági eljárás lefolytatásához szükséges okból és mértékben megismerheti és kezelheti az érintett munkavállalók – az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló törvényben meghatározott – egészségügyi adatait, betekinthesz a munkavállaló irataiba, kérheti azok bemutatását, azokról másolatot készíthet, továbbá a munkáltatót, illetve a munkavállalót adatközlésre hívhatja fel.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adatokat a munkavédelmi hatóság informatikai rendszerében kezeli, az adatokat a hatósági eljárás jogerős befejezésétől számított két év elteltével törli.”

13. §

(1) Az Mvt. 84. §-a (1) bekezdésének *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A munkavédelmi hatóság felügyelője jogosult]

„*c)* a munkabaleseteket, kivéve a közúti közlekedéssel kapcsolatosakat – a munkáltató ez irányú felelősségét nem érintve – kivizsgálni;”

(2) Az Mvt. 84. §-a (1) bekezdésének *g)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A munkavédelmi hatóság felügyelője jogosult]

„g) a munkavállaló egészségét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszély esetén, vagy határértéket meghaladó expozícióban, vagy rákkeltő, mutagén, teratogén hatású veszély előfordulásakor – annak elhárításáig –, továbbá a nem megfelelő védelmet nyújtó védőeszköz használatakor a veszélyes tevékenység, illetőleg üzem, üzemrész működésének, munkaeszköz, egyéni védőeszköz, veszélyes anyag/készítmény használatának felfüggesztését elrendelni.”

(3) Az Mvt. 84. §-ának (1) bekezdése a következő új *m)–o)* pontokkal egészül ki:

[A munkavédelmi hatóság felügyelője jogosult]

„m) a munkahelyen tartózkodó személytől az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást kérni, valamint az ilyen személyt személyi azonossága igazolására felhívni;

n) az ellenőrzés lefolytatásának akadályozása esetén a rendőrség igénybevételére;

o) munkahigiénés vizsgálatok elvégeztetését elrendelni.”

(4) Az Mvt. 84. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, és a munkavédelmi ellenőrzés eredményeként valamely munkáltató nem azonosítható, a (4) bekezdés vonatkozásában – az ellenkező bizonyításáig – vélelmezni kell, hogy az érintett munkavállalók munkáltatója az, aki a tevékenységet a munkahelyen ténylegesen irányítja.”

14. §

Az Mvt. 86. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„86. § (1) A munkavédelmi hatóság hatósági jogköre nem terjed ki

a) a külön jogszabályban meghatározott sugár-egészségügyi, az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos sugárvédelmi feladatok, a nem ionizáló sugárzással, valamint az elektromos és mágneses erőkkel kapcsolatos előírások ellenőrzésére,

b) a kémiai biztonsággal összefüggő feladatok végrehajtására, kivéve a munkavállalók védelmét a kémiai anyagok munka közbeni hatásából eredő munka-egészségügyi és munkabiztonsági kockázata ellen biztosító feladatokra, előírások ellenőrzésére,

c) a nemdohányzók védelmére vonatkozó előírások ellenőrzésére,

d) a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó hatósági ügyekre, kivéve a munka-egészségügyi feladatokat, továbbá

e) a Magyar Honvédségre, a rendvédelmi szervekre, a nemzetbiztonsági szolgálatokra, a katasztrófavédelem szerveire.

(2) Az (1) bekezdés e) pontjában említett szervek tekintetében külön jogszabály rendelkezik a munkavédelmi hatósági tevékenység ellátásáról.”

15. §

(1) Az Mvt. 87. §-a a következő *I/G.* és *I/H.* ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„*I/G. Közúti közlekedés:* a vízi, illetőleg légi útvonalon, a vasúti vonalon, a közúton, valamint bármely föld alatti, vagy föld feletti helyi és helyközi menetrendszerinti járással történő helyváltoztatás.

I/H. Pszichoszociális kockázat: a munkavállalót a munkahelyén érő azon hatások (konfliktusok, munkaszervezés, munkarend, foglalkoztatási jogviszony bizonytalansága stb.) összessége, amelyek befolyásolják az e hatásokra adott válaszreakcióit, illetőleg ezzel összefüggésben stressz, munkabaleset, lelki eredetű szervi (pszichoszomatikus) megbetegedés következhet be.”

(2) Az Mvt. 87. §-ának 3. b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Súlyos az a munkabaleset (bányászati munkabaleset), amely]

„b) valamely érzékszerv, érzékelőképesség, illetve a reprodukciós képesség elvesztését vagy jelentős mértékű károsodását okozta;”

(3) Az Mvt. 87. §-ának 5/A. pontja helyébe a következő rendelkezés lép, ezzel egyidejűleg a jelenlegi 5/A. pont számozása 5/B. pontra változik:

[E törvény alkalmazásában:]

„5/A. *Munkahigiénés vizsgálatok:* a munkakörnyezetben lévő kóroki (fizikai, kémiai, biológiai, ergonómiai, pszichoszociális) tényezők feltárására, szintjének, továbbá a végzett munkából és a munkakörnyezet hatásaiból adódó megterhelés mennyiségi meghatározására alkalmas eljárások, valamint olyan vizsgálatok, amelyek eredményeként javaslat tehető a munkából és a munkakörnyezetből származó egészségkárosító kockázatok kezelésére (csökkentésére).”

(4) Az Mvt. 87. §-ának 8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„8. *Munkáltató:* a munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató. Munkáltatónak kell tekinteni a munkaerő-kölcsönzés keretében átengedett munkavállalót kölcsönvevőként foglalkoztatót, a kirendelt munkavállalót foglalkoztatót, a szakképzés keretében gyakorlati oktatást folytatót, valamint a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozót a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmére vonatkozó rendelkezések [9. § (2) bekezdés] tekintetében. A társadalmi munka esetén munkáltató a társadalmi munka szervezője. Magyar adószámmal nem rendelkező külföldi munkáltató esetén munkáltató az a személy vagy szervezet, aki, illetve amely a tényleges irányítást gyakorolja, vagy a munkahelyért a fő felelősséget viseli, ennek hiányában az, akinek a területén a munkavégzés folyik.”

(5) Az Mvt. 87. §-a 11. pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„11. *Veszélyes*: az a létesítmény, munkaeszköz, anyag/készítmény, munkafolyamat, technológia (beleértve a fizikai, biológiai, kémiai kóroki tényezők expozíciójával járó tevékenységeket is), amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve.”

16. §

Az Mvt. 88. §-ának (2)–(8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

a) a munkavédelmi hatóságot vagy hatóságokat, illetőleg e törvény 86. §-ának (2) bekezdésében említett Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok, a katasztrófavédelem szervei tekintetében a munkavédelmi hatósági feladatokat ellátó szerveket rendeletben jelölje ki;

b) rendeletet alkosson a foglalkozás-egészségügyi szolgálatról.

(3) Felhatalmazást kap a feladatkörében érintett miniszter, hogy

a) rendkívüli munkavégzési körülmények esetére, illetőleg a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok, a katasztrófavédelem szervei tekintetében a munkavégzésre irányuló jogviszonyban, szolgálati viszonyban kifejtett munkatevékenységre vonatkozó eltérő munkavédelmi követelményeket, eljárási szabályokat rendeletben határozza meg;

b) az egyes veszélyes tevékenységekre vonatkozó Szabályzatokat (11. §) a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben adja ki.

(4) Felhatalmazást kap a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, hogy

a) rendeletben határozza meg

aa) az egyéni védőeszköz EK-megfelelőségi nyilatkozata, EK-típustanúsítványa kiadásának, valamint az egyéni védőeszközök minőségét biztosító rendszer, továbbá a gyártás minőségirányítási rendszere ellenőrzésének;

ab) a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi jelzések alkalmazásának;

ac) a munkáltatók veszélyességi osztályba sorolásának és a munkavédelmi szakember foglalkoztatásának;

ad) a munkabalesetek bejelentésének, kivizsgálásának és nyilvántartásának;

ae) a kollektív munkaügyi vita munkavédelmi képviselő által történő kezdeményezése feltételének;

af) a Magyar Mérnöki Kamara hatáskörébe nem tartozó munkabiztonsági szakértők működése engedélyezésének

részletes szabályait;

b) az egészségügyért felelős miniszterrel és a tevékenység szerinti miniszterrel egyetértésben, rendeletben határozza meg a veszélyhelyzettel járó munkavégzéshez szükséges szakképzettség, illetőleg gyakorlat részletes szabályait;

c) a bányászati ügyekért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben határozza meg

ca) a munkavédelmi jellegű bírságok felhasználásának részletes szabályait;

- cb)* a munkavédelmi szabályokat a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény hatálya alá tartozó tevékenységek tekintetében;
- d)* az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben határozza meg
 - da)* a munkahelyi ergonómiai szempontok;
 - db)* a munkavédelmi üzembe helyezés feltételeinek – ideértve a veszélyes munkaeszközök, az újraindítás és áttelepítés meghatározását –;
 - dc)* a munkaeszközökre, továbbá a munkahelyekre vonatkozó munkavédelmi követelmények minimális szintjének;
 - dd)* az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelmények;
 - de)* az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés érdekében a munkavállaló részére biztosítandó egyes munkakörülmények [24. és 25. §, 31–34. §], intézkedések;
 - df)* a munkafolyamat, technológia, munkaeszköz, egyéni védelem, illetve anyag megválasztásának;
 - dg)* az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeinek;
 - dh)* a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeinek;
 - di)* a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezés és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzésének;
 - dj)* az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelmének;
 - dk)* a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészsége védelmének;
 - dl)* az egyes munkafolyamatok végzése engedélyezésének;
 - dm)* a munkahelyi kémiai biztonság;
 - dn)* az egyes egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállalók expozíciós idejének korlátozásának;
 - do)* a mentési terv készítésének és a mentéshez szükséges személyek kijelölésének;
 - dp)* a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatának és véleményezésének;
 - dq)* az egyéni védőeszköz használata feltételeinek, ideértve a juttatás rendje belső szabályozásának;
 - dr)* a foglalkozás-egészségügyi szolgálat működésének és feladatainak;
 - ds)* a munkavállaló foglalkoztatásának az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feltételei és a munkavállalók kötelezettségei;
 - dt)* a foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek bejelentésének, kivizsgálásának és nyilvántartásának;
 - du)* a tengeri halászhajók fedélzetén dolgozók munkavédelmi követelményei minimális szintjének;
 - dv)* a potenciálisan robbanásveszélyes környezetben levő munkahelyek minimális munkavédelmi követelményeinek;
 - dw)* a munkahelyi elsősegélynyújtás célját, tárgyi és szervezési feltételeinek, a személyek kijelölésének, kiképzésének és továbbképzésének, valamint az elsősegélynyújtás szakmai irányításának és ellenőrzésének

részletes szabályait.

(5) Ez a törvény a következő közösségi jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Közösségek Tanácsának 89/391/EGK irányelve a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedésekről,

b) az Európai Parlament és a Tanács 96/71/EK irányelve a munkavállalók szolgáltatások nyújtása esetén történő kiküldetéséről,

c) a Tanács 89/391/EGK irányelve a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről, továbbá a Tanács 89/654/EGK irányelve a munkahelyen betartandó biztonsági és egészségvédelmi követelmények legalacsonyabb szintjéről,

d) az Európai Parlament és a Tanács 2007/30/EK irányelve a gyakorlati végrehajtásra vonatkozó jelentések egyszerűsítése és ésszerűsítése érdekében a 89/391/EGK tanácsi irányelv, annak egyedi irányelvei, valamint a 83/477/EGK, a 91/383/EGK, a 92/29/EGK és a 94/33/EK tanácsi irányelv módosításáról.”

17. §

(1) E törvény 2008. január 1-jén lép hatályba.

(2) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 32. §-a (1) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A kémiai biztonság megvalósítását szolgáló jogszabályok betartásának ellenőrzését]

„c) a munkavédelem (munkabiztonság és munkaegészségügy) körében külön jogszabály szerint a munkavédelmi hatóság.”

[végzi.]

(3) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A közegészségügyi (különösen a környezet- és település-, élelmezés- és táplálkozás-, gyermek- és ifjúság-, illetőleg sugáregészségügyi, kémiai biztonsági), a járványügyi, az egészségfejlesztési (egészségvédelmi, egészségnevelési és egészségmegőrzési), az egészségügyi igazgatási tevékenységek irányítása, koordinálása és felügyelete, valamint az egészségügyi ellátás felügyelete (továbbiakban együtt: népegészségügy) állami feladat, amelyet az egészségügyi államigazgatási szerv lát el.”

(4) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 3. §-ának a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az egészségügyi államigazgatási szerv népegészségügyi tevékenysége keretében]

„a) vizsgálja, vizsgálta, ellenőrzi, elemzi és nyilvánosságra hozza a lakosság egészségi állapotának alakulását és az azt veszélyeztető, befolyásoló települési, lakóhelyi és társadalmi környezet fizikai, kémiai, biológiai és pszichoszociális tényezőinek állapotát.”

(5) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 3. §-ának *ac*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az egészségügyi államigazgatási szerv népegészségügyi tevékenysége keretében]

„*ac*) kezdeményezi, intézkedik, és intézkedéseivel elősegíti az egészséges életkörülmények, életmód kialakítását,»

(6) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg az Mvt. 87. §-ának *I/E.* pontjában a „bármely fülön” szövegrész helyébe a „mindkét fülön” szövegrész lép.

18. §

E törvény 2008. január 31-én hatályát veszti.

INDOKOLÁS

a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatához

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) módosítását tartalmazó törvényjavaslatot (a továbbiakban: Javaslat) az államháztartás hatékony működését elősegítő szervezeti átalakításokról és az azokat megalapozó intézkedésekről szóló 2118/2006. (VI. 30.) Korm. határozat alapján végrehajtott munka-egészségügyi integráció, és a hatósági ellenőrzés gyakorlati tapasztalatai indukálta követelményeknek, kihívásoknak való megfelelés, ebből következően a munkavédelemmel kapcsolatos munkáltatói kötelezettségek, illetőleg e kötelezettségek megtartásának ellenőrzésére, kikényszerítésére szolgáló hatékonyabb hatósági eszközök szabályozásának szükségessége indokolja.

Az Mvt. Javaslat szerinti módosítása kiterjed a munkavédelmi képvisellel kapcsolatos néhány rendelkezésre, valamint a munkavédelmi törvény végrehajtását szolgáló tárcarendeletek megalkotására vonatkozó, felhatalmazó szabályok teljes körben történő szabályozására is.

A módosítás főbb tartalmi elemei ennek megfelelően a következők:

1. A munkáltatók munkavédelmi kötelezettségei körébe új, nevesített feladatként emeli be a Javaslat a munkahigiénés vizsgálat elvégzésére vonatkozó kötelezettséget, az általuk alkalmazott technológiákban előforduló veszélyes anyagok vagy készítmények kockázatértékelésének elkészítése során.

A Javaslat továbbá a munkavállalók munkahelyi biztonsága és egészsége hatékony védelmének érdekében szabályozza az egyes, fokozott munkahelyi ártalommal járó, különös egészségkárosító kockázatot jelentő környezetben, időtartamban végzett munka esetén a munkáltató által megteendő speciális intézkedéseket. Ezek az intézkedési kötelezettségek az egészséget, testi épséget nem károsító munkakörülmények, időtartam munkáltatók általi megtartása, illetőleg az egészségkárosodás kockázatát növelő időtartamban való munkavégzésre vonatkozó jogszabályoknak megfelelő eljárás.

A Javaslat értelmében a munkáltatóknak fokozott figyelmet kell fordítani a munkahelyi kockázatok értékelése során a munkavégzés pszichoszociális kockázatainak – amelyek többek között káros stresszt idézhetnek elő – a felmérésére, megelőzésére, csökkentésére vagy kiküszöbölésére.

A Javaslat egyes munka-egészségügyi jogszabályokban [a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendelet, a munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló 66/2005. (XII. 22.) EüM rendelet, az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 12/2006. (III. 23.) EüM rendelet stb.] előírt eltérő rendelkezésekre figyelemmel fogalmaz meg a munkáltató számára a teljesítési határidőre tekintettel a munkavédelmi törvény általános szabályaitól való eltérési lehetőséget, kibővítve a kockázatértékelés során

kívüli elvégzésére vonatkozó okokat, szigorítva ezzel a kockázatértékelés elvégzésére vonatkozó szabályozást.

2. A munkáltatók munkavédelmi jellegű kötelezettségei megtartásának ellenőrzésére, szükség esetén kikényszerítésére, szankcionálására vonatkozó hatósági eszközök körét a Javaslat a munkáltatói kötelezettségek szigorításával összefüggésben bővíti ki.

Meghatározza a munkáltatók által a munkavállalók egészségének megőrzése érdekében biztosított foglalkozás-egészségügyi szolgáltatnak a munkavédelmi hatóság által ellátott, a munkavédelmi feladatokra kiterjedő szakmai irányítás tartalmát (a helyes gyakorlat meghatározása), megteremti a szolgálatok megfelelő működése ellenőrzésének a lehetőségét a munkáltatónál kifejtett tevékenységen keresztül.

A Javaslat kiegészíti a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető, ezért a munkavédelmi bírság alkalmazásának alapjául szolgáló – az Mvt.-ben nevesített – eddig főleg munkabiztonsági jellegű különös tényállásokat a munka-egészségügyi szempontból lényeges veszélyeztetést jelentő esetekkel (külön jogszabályban előírt expozícióbecslés/-mérés hiánya, foglalkoztatási tilalom megszegése stb.), feljogosítva a munkavédelmi hatóságot e tényállások esetén történő szankcionálásra.

A Javaslat beemeli a törvényi szabályozásba az orvos végzettségű munkavédelmi felügyelő hatósági ellenőrzéséhez – különösen a foglalkozási megbetegedések kivizsgálásához – szükséges egészségügyi adatok megismerését és kezelését lehetővé tevő adatkezelési felhatalmazást.

A munkavédelmi hatóság felügyelőjének eljárását, ezáltal a még hatékonyabb hatósági ellenőrzést segítő jogosultságokkal bővíti ki a Javaslat az Mvt. hatályos szabályozását (veszélyes tevékenység, üzem, üzemrész, munkaeszköz működése, használata felfüggesztésének elrendelése határértéket meghaladó expozíció, a rákkeltő, mutagén, teratogén hatású veszély, illetőleg a nem megfelelő védelmet nyújtó védőeszköz használata esetén, a rendőrség igénybevételének lehetősége, munkahigiénés vizsgálat elrendelésének joga). E körbe tartozik a munkáltatói minőség megállapítása törvényi vélelemmel a Javaslat szerint, amelynek ott van jelentősége, ahol az egyidejű többes munkavégzésnél gyakran az ellenőrzöttek együttműködésének hiánya miatt jogilag aggályos tisztázni a munkáltató személyét.

3. Az Mvt. munkavédelmi képvisellel kapcsolatos szabályait a gyakorlati tapasztalatok alapján pontosítja a Javaslat. Az ötven főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató munkáltatónál nem kötelező munkavédelmi képviselő választást tartani, de a szakszervezetnek, üzemi tanácsnak vagy a munkavállalók többségének ez esetben is joga van a választás tartásának kezdeményezésére, a munkáltató pedig köteles a választást lebonyolítani és a szükséges feltételeket biztosítani. E garanciális előírás rögzítése a munkavállalók képviselővel való jogát védi, egyértelművé téve a szabályozást a munkáltatók számára is. A megválasztott munkavédelmi képviselő személyéről történő tájékoztatási kötelezettség előírása a munkavállalók érdekképviselői jogának gyakorlását könnyíti meg.

4. A kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény szabályozása értelmében kormányzati hatáskörbe tartozik a munkavédelmi hatóság hatósági jogköréből kiemelt szervek e feladatára, rendeletben történő kijelölése, a Javaslat szerinti felhatalmazás alapján.

Az Alkotmány 37. §-a (3) bekezdésének 2006. június 3-án hatályba lépett módosítása óta egyértelmű követelmény, hogy a miniszterek rendeletalkotási felhatalmazását biztosító törvényi rendelkezésnek a felhatalmazás aktusát („Felhatalmazást kap”) tartalmaznia kell, azaz a rendelkezésnek a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvényben (Jat.) meghatározottakon kívül e követelménynek is meg kell felelnie. A Jat. 15. §-ának (1) bekezdése értelmében továbbá a végrehajtási jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát (a hatályos szabályozás szerinti jogszabályhelyre utalás helyett szövegszerűen) és kereteit. E követelményeknek tesz eleget a Javaslát.

A Javaslát szerint a záró rendelkezésekben újabb, zömmel munka-egészségügyi szakmai tartalommal bíró fogalmakat határoz meg az új munkáltatói és hatósági feladatok végrehajtásához, helyes értelmezéséhez (pl. munkahigiénés vizsgálat).

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatokat kizárólag az Mvt.-ben meghatározott szakképesítéssel rendelkező személy végezheti. A munkaegészségügy fontos területe a munkahigiéne a foglalkozás-egészségügy mellett. E szakterület alapvető szakképesítésének tekinthető a munkahigiéne, amelyet a hatályos törvényi rendelkezés nem említ. Mindezek miatt, továbbá a munka-egészségügyi feladatoknak az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OMMF) általi átvételével összefüggésben emeli be a Javaslát a munkahigiéne szakképesítést a törvényi szabályozásba, teljes körűvé téve ezzel a szükséges szakképesítések felsorolását.

A 2. §-hoz

Az Európai Parlament és a Tanács 2007/30/EK irányelve a gyakorlati végrehajtásra vonatkozó jelentések egyszerűsítése és ésszerűsítése érdekében a 89/391/EGK tanácsi irányelv, annak egyedi irányelvei, valamint a 83/477/EGK, a 91/383/EGK, a 92/29/EGK és a 94/33/EK tanácsi irányelv módosításáról, az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2007. június 27-én került kihirdetésre. Az irányelv szabályozza a tagállamoknak a munkavállalók biztonságát és egészségét érintő közösségi szabályok végrehajtásáról való jelentési kötelezettségét a Bizottság részére. A Javaslát szerinti módosítás az irányelv törvényi szinten történő harmonizálását valósítja meg.

A 3. §-hoz

A munkáltatók kötelezettsége a foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek elkerülése érdekében az általuk alkalmazott technológiákban előforduló veszélyes anyagok vagy készítmények kockázatértékelésének elkészítése, amely csak abban az esetben teljes

körü, ha a műszeres vizsgálatokkal is igazolják az egészséget nem veszélyeztető munkakörnyezet meglétét. Ezen – a munkahigiénés vizsgálat elvégzésére vonatkozó – kötelezettséget emeli be a Javaslat a törvény szabályozásába. Ezzel összefüggésben a kötelezettség elvégzésének ellenőrzése és kikényszerítése, mint munkavédelmi hatósági jogosultság, szintén megjelenik a Javaslat szerinti szabályozásban [14. § (3) bekezdés o) pont], megteremtve ezzel az új szabályozás egyensúlyát, teljes körűségét.

A 4. §-hoz

A munkavédelmi jogterületen az egyes egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállalók (napi, heti) expozíciós idejének korlátozásáról 2007. májusáig miniszteri rendelet [26/1996. (VIII. 28.) NM rendelet] tartalmazott szabályozást. Jelenleg e területen nincs olyan hatályos szabályozás, amely megfelelően védi munkáltatói kötelezettség előírásával a munkavállalókat. A munkavállalók munkahelyi biztonsága és egészsége hatékony védelmének érdekében ezért szabályozni kell az egyes, fokozott munkahelyi ártalommal járó, különös egészségkárosító kockázatot jelentő környezetben, időtartamban végzett munka esetén a munkáltató által megteendő intézkedéseket. A Javaslat ezért e kötelezettséget általános, keretjellegű követelményként emeli be a törvény szabályozásába, a 17. § szerint egyben biztosítva a végrehajtási rendelet megalkotásához szükséges felhatalmazást is.

Az 5. §-hoz

A munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségének védelme érdekében a munkáltatóknak fokozott figyelmet kell fordítani a munkahelyi kockázatok értékelése során a munkavégzés pszichoszociális kockázatainak – amelyek többek között káros stresszt idézhetnek elő – a felmérésére, megelőzésére, csökkentésére vagy kiküszöbölésére. E munkáltatói kötelezettséget emeli be a törvényi szabályozásba a Javaslat [(1) bekezdés], illetőleg meghatározza az értelmező rendelkezések között ennek az új kockázati tényezőnek a fogalmát.

A hatályos szabályozás szerint a munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető munkahelyi kockázatokat. A kockázatok értékelését a legveszélyesebb tevékenységet végző munkáltató tevékenységének megkezdésétől számított hat hónapon belül, egyébként egy éven belül, azt követően indokolt esetben köteles elvégezni, és azt évenként felülvizsgálni.

A Javaslat egyes munka-egészségügyi jogszabályokban [a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendelet, a munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló 66/2005. (XII. 22.) EüM rendelet, az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 12/2006. (III. 23.) EüM rendelet stb.] előírt eltérő rendelkezésekre figyelemmel fogalmaz meg a törvény szabályaitól való eltérési lehetőséget. Ugyanezen bekezdés a soron kívüli kockázatértékelés elvégzését indokoló esetek közé emeli azt, amikor a külön jogszabály (ld. fentieket) szerinti szempontokat mellőzték a korábbi értékelés során, ezért hiányos, hatástalan lehet a kockázatértékelés [(2) bekezdés].

A Javaslat a munkáltató együttműködési, tájékoztatási kötelezettségének minél teljesebb megvalósulása érdekében pontosítja, egyértelművé teszi az Mvt. hatályos szövege szerinti „kellő időben” kifejezést, amikor meghatározza a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi

képviselőikkel folytatandó tárgyalás legkorábbi szakaszát. A tervezési szakaszban lefolytatott tárgyalás ad lehetőséget a munkavállalóknak arra, hogy az új technológia bevezetésének részleteit megismerhessék és az azzal kapcsolatos észrevételeiknek, véleményüknek érvényt tudjanak szerezni. A módosítás egyebekben az Európai Bizottság szakértői véleményében foglalt észrevételnek is eleget tesz [(3) bekezdés].

A 6. §-hoz

A munka-egészségügyi feladatok OMMF általi átvételével a munkavédelmi hatóság látja el a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásról szóló 27/1995. (VII. 25.) NM rendelet szabályai szerint működő, a munkáltatók által a munkavállalók egészségének megőrzése érdekében biztosított foglalkozás-egészségügyi szolgálat munkavédelmi feladatokra kiterjedő szakmai irányítását. E körben a Javaslat meghatározza a munkavédelmi hatóság által a szolgálatok irányában kifejtett szakmai irányítás legfontosabb tartalmát (pl. módszertani szakmai, eljárási útmutatás), és érvényre juttatási hatósági eszközt, amelyet a Javaslat a 11. §-ban szabályoz.

A 7. §-hoz

Az Mvt. hatályos szabályozása feljogosítja a munkabaleset sérültjét arra, hogy amennyiben a munkáltató munkabalesettel kapcsolatos intézkedésével nem ért egyet, illetőleg mulasztását sérelmezi, úgy a munkavédelmi hatósághoz ezt bejelentsen, és kérje az általa sérelmezett eset kivizsgálását.

Az egységes munkavédelmi hatóság létrejöttével a foglalkozási megbetegedés és fokozott expozíciós eset bejelentésének elmulasztásával kapcsolatos munkavállalói sérelem esetén is lehetőséget kell biztosítani e garanciára, a kérelem benyújtására. Ennek feltételét teremti meg a Javaslat szerinti módosítás.

A 8. §-hoz

Gyakorlati tapasztalatok tették szükségessé a munkavédelmi képviselő választás szabályainak pontosítását. Az ötven főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató munkáltatónál nem kötelező ugyan munkavédelmi képviselő választást tartani, de a szakszervezetnek, üzemi tanácsnak, vagy a munkavállalók többségének ez esetben is joga van a választás tartásának kezdeményezésére, a munkáltató pedig ebben az esetben is köteles a választást lebonyolítani és a szükséges feltételeket biztosítani. A Javaslat e garanciális előírás rögzítésével szintén a munkavállalók képviselőihez való jogát védi, és egyértelművé teszi a szabályozást a munkáltatók számára [(1) bekezdés].

A munkavállalók érdekképviselői jogának gyakorlását könnyíti meg a Javaslat, amikor előírja, hogy a megválasztott munkavédelmi képviselő személyéről a munkavállalókat tájékoztatni kell [(2) bekezdés].

A 9. §-hoz

Az Mvt. hatályos szabályozása értelmében annál a munkáltatónál, ahol a foglalkoztatottak száma legalább ötven fő, és munkavédelmi képviselők működnek, összmunkáltatói szinten paritásos munkavédelmi testület működik. A gyakorlati tapasztalatok szerint a rendelkezés a

jogalkalmazás során félreérthető szabályozást tartalmaz, mivel nem fejezi ki teljes mértékben a törvényalkotó akaratát, vagyis a paritásos munkavédelmi testület létrehozására vonatkozó munkáltatói kötelezettséget, a törvényi szinten meghatározott feltételek megvalósulása esetén. A Javaslat szerinti pontosítással egyértelművé válik e munkáltatói kötelezettség fennállása, és annak tartalma is.

A 10. §-hoz

Az Mvt. 58. §-ának (4) bekezdése szerint a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok feletti, munkavédelmi feladatokra kiterjedő szakmai irányítást a munkavédelmi hatóság látja el. A szakmai irányítás – a Javaslat 6. §-ában előírtaknak megfelelően – magában foglalja a jogszabályoknak megfelelő gyakorlat érvényre juttatását, azaz adott esetben a hatóság által történő kikényszerítést is. A szolgálatok megfelelő működését azonban a hatóság csak a munkáltatón, azaz a szolgálat által a munkáltatónál kifejtett tevékenységen keresztül tudja ellenőrizni. Ennek a lehetőségét teremti meg a Javaslat szerinti módosítás.

A 11. §-hoz

Az egyes munka-egészségügyi követelmények megszegésének súlya miatt, az ellenőrzési tapasztalatok érvényesítéséből, illetve a munka-egészségügyi feladatok átvételéből adódóan szükséges volt a Javaslat szerint a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető, ezért a munkavédelmi bírság alkalmazásának alapjául szolgáló – az Mvt.-ben nevesített – különös tényállások kiegészítése a munka-egészségügyi szempontból lényeges veszélyeztetést jelentő esetekkel (külön jogszabályban előírt expozícióbecslés/-mérés hiánya, foglalkoztatási tilalom megszegése stb.). Ezzel a Javaslat feljogosítja a munkavédelmi hatóságot a munkavállalók munkahelyi biztonsága érdekében – a fenti tényállások esetén – történő szankcionálásra.

A 12. §-hoz

A munka-egészségügyi feladatok átvételével az OMMF látja el egységesen a munkavédelem (munkabiztonság és munkaegészségügy) hatósági feladatait, ennek megfelelően hatósági ellenőrzése, különösen a foglalkozási megbetegedések kivizsgálása során olyan, az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvényben meghatározott adatok megismerése és kezelése válhat szükségessé, amely adatok kezelésére nincs törvényi felhatalmazása. Ezen adatkezelési felhatalmazást teremti meg a Javaslat szerinti módosítás.

A 13. §-hoz

Az Mvt. hatályos normaszövege szerint a munkavédelmi hatóság felügyelője jogosult a munkabaleseteket kivizsgálni, amelyből csak a közúti és légi közlekedéssel kapcsolatosakat tekinti kivételnek. A gyakorlatban a kivételeken túl más típusú balesetek kivizsgálása is elháríthatatlan jogértelmezési gondot jelent, például vízi járművön bekövetkező személyi sérülés kivizsgálása csak akkor sorolható a munkavédelmi hatóság felügyelőjének jogosultsági körébe, ha a baleset nem a vízi járműnek más vízi járművel történt ütközésének a következménye. Ezért a kivételek újrafogalmazása vált szükségessé a Javaslat szerint, a 87. §-

nak az új 1/G. ponttal, a közúti közlekedés fogalmának beiktatásával, amely magában foglalja negatív hatásköri meghatározásként a vízi és légi úton való közlekedést is [(1) bekezdés].

Az Mvt. hatályos szabályozása szerint a munkavédelmi hatóság felügyelője jogosult a munkavállaló egészségét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszély esetén – annak elhárításáig – a veszélyes tevékenység, illetőleg üzem, üzemszám, munkaeszköz működésének, használatának felfüggesztését elrendelni. Ezen általános szabályt, törvényi tényállást egészíti ki a Javaslat néhány nevesített egyéb veszélyeztetési szituációval, mint a határértéket meghaladó expozíció, a rákkeltő, mutagén, teratogén hatású veszély, illetőleg a nem megfelelő védelmet nyújtó védőeszköz használata. Nem megfelelőnek minősül a használatban levő védőeszköz a Javaslat szerinti rendelkezés alkalmazásában, ha az előírt időszakos biztonsági felülvizsgálat igazolhatóan megfelelően nem lett elvégezve vagy a védőeszköz élettartama (előírt használati ideje) lejárt. A Javaslat szerinti tényállásra alapozva a szabályozás továbbra is jogi eszköznek tekinti a veszélyes tevékenység, működés, munkaeszköz, egyéni védőeszköz használata stb. felfüggesztését, az újonnan beemelt fenti különös tényállásokkal összefüggésben [(2) bekezdés].

A munkavédelmi hatósági ellenőrzés során tényeken, bizonyítékokon alapuló megállapítások teremtenek lehetőséget a jogszabályi előírások elmulasztásának feltárására. Ennek egyik alapvető feltétele az ellenőrzött személyek kilétének jogszabályi keretek között és annak megfelelő módon történő azonosítása. Az igazoltatás az ellenőrzöttek számára nem jelent többletterhet, a munkavédelmi hatóság viszont hatékonyabban, a megtévesztés lehetőségének megelőzésével hozhatja meg intézkedését. A módosítás hatására kevesebb jogorvoslati kérelemre, vagy hivatalból lefolytatott döntés-felülvizsgálati eljárásra kerülhet sor [(3) bekezdés m) pont].

A munkavédelmi hatóság által folytatott ellenőrzésnek az akadályozása – logikai alapon – valamilyen munkavédelmi mulasztás elfedését szolgálja. Az Mvt. 81. §-ának (5) bekezdése értelmében a munkavédelmi hatóság jogosult az ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében a törvényben és külön jogszabályban meghatározott intézkedés és felelősségre vonás alkalmazására. A hivatkozott előírás a már „feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében” alkalmazható eljárás, ezzel szemben a Javaslat szerinti tényállás már az ellenőrzés megkezdése előtt megvalósul, ezért szükséges – a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényben szabályozottak szerint – a rendőrség igénybevételére vonatkozó jogosultságot – a munkaügyi felügyelőkhöz hasonlóan – a munkavédelmi felügyelők számára is biztosítani [(3) bekezdés n) pont].

A 3. §-ban meghatározott, a munkahigiénés vizsgálatok elvégzésére irányuló, a munkáltatót terhelő kötelezettség teljesítésének a munkavédelmi hatóság általi ellenőrzését, a teljesítés kikényszerítését és az esetleges jogsértés szankcionálását lehetővé tevő jogosultságot illeszti be a Javaslat a hatósági hatáskörbe, jogcímet teremtve ezzel a munkavédelmi bírság kiszabására [(3) bekezdés o) pont].

A hatósági ellenőrzés során problémát jelenthet a munkáltató kétséget kizáróan történő azonosítása akkor, ha ugyanazon a munkahelyen több munkáltató egyidejűleg tevékenykedik, foglalkoztat munkavállalót. A Javaslat ezért a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi

LXXV. törvénynek a gyakorlatban jól bevált szabályához hasonlóan emeli be a munkavédelmi törvény szabályozásába azt a rendelkezést, amely a bizonyítási teher megfordításával teszi még hatékonyabbá a munkáltatói felelősségnek, a jogsértést elkövető munkáltató kilétének a hatósági ellenőrzés során történő megállapítását. A Javaslat szerinti tényállás azonos a 40. § (2) bekezdésében foglaltakkal, azonban a szabályozás más aspektusból történik. Míg ugyanis a törvény 40. §-ának (2) bekezdésében a munkavégzés összehangolásáért felelős személyi kör került meghatározásra, a Javaslat szerinti módosítással a munkáltatói minőség, a munkavédelmi szabályokat megsértő munkáltató kerül megállapításra. A módosítással mindkét szempontból rendezetté, egyértelművé válik a szabályozás, lehetővé téve a törvény szerinti hatósági ellenőrzés lefolytatását és a szükségessé váló intézkedések megtételét [(4) bekezdés].

A 14. §-hoz

A Javaslat szerinti, a gyakorlati tapasztalatokat felhasználó pontosítással egyértelműen kerülnek meghatározásra azon feladatok, illetve szervezetek, amelyekre a munkavédelmi hatóság hatósági jogköre nem terjed ki. A munkavédelmi hatóság hatósági jogköréből kiemelt szerveknél (Magyar Honvédség, rendvédelmi szervek, nemzetbiztonsági szolgálatok, katasztrófavédelem szervei) a munkavédelemmel kapcsolatos feladataikat ellátó szervezeteket a Kormány – a kormányzati szervezetalkítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény szabályozásával összhangban, szervezetalkítási szabadságából eredően – rendeletben jelöli ki, a Javaslat szerint. A hatályos Mvt. értelmében a munkavédelmi hatóság hatósági jogköre nem terjed ki a kémiai biztonsággal összefüggő feladatok végrehajtásának ellenőrzésére. A munka-egészségügyi feladatok tekintetében a hatósági jogkört ki kell terjeszteni minden olyan tevékenységre, melynek során a szervezetten munkát végzőt veszélyes anyag, veszélyes készítmény, azaz kémiai kóroki tényező érheti, vagyis fennállhat a kémiai anyagok munka közbeni hatásából eredő munka-egészségügyi, munkabiztonsági kockázat. Ennek okán a Javaslat kiemeli a hatásköri kivételek közül a munkahelyek kémiai biztonságával összefüggő feladatok, előírások ellenőrzését, amely feladat a munka-egészségügyi integrációval a munkavédelmi hatóság hatáskörébe került. A Javaslat a kizárások körében egyértelművé teszi, hogy a munkavédelmi hatóság hatósági jogköre nem terjed ki a nemdohányzók védelmére vonatkozó előírások (elsősorban az 1999. évi XLII. törvény) ellenőrzésére, amely feladatot az ÁNTSZ látja el.

A 15. §-hoz

Az Mvt. szabályozása értelmében a munkavédelmi hatóság felügyelője jogosult a munkabaleseteket kivizsgálni, a közúti és légi közlekedéssel kapcsolatosak kivételével. A gyakorlati tapasztalatok szerint a felügyelő kivizsgálási jogosultsága és az e jogosultságba nem tartozó kivételek egyértelmű elhatárolása érdekében szükséges az Mvt.-ben, a Javaslat szerint a 87. §-nak új 1/G. ponttal történő kiegészítésével a közúti közlekedés fogalmának egyértelmű meghatározása.

A Javaslat beemeli az Mvt. szabályozásába (5. §) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében teljesítendő munkáltatói kötelezettségek körébe a munkavégzéssel járó pszichoszociális kockázatok okozta igénybevétel elkerülését, csökkentését. Szükséges ezért e kockázatok fogalmának Javaslat szerinti pontos meghatározása, a 87. § új 1/H. pontjában [(1) bekezdés].

A Javaslattal pontosító jellegű módosítása egyértelműen határozza meg a kivizsgálási, bejelentési és nyilvántartási kötelezettséggel járó súlyos munkabaleset (bányászati munkabaleset) törvényi tényállásának egyik elemét [(2) bekezdés].

A munkahigiénés vizsgálatok elmulasztása esetén, azok ellenőrzése, elrendelése és szankcionálása érdekében a munkavédelmi hatóság jogkörének kiterjesztése szükséges. Ehhez indokolt e fogalom beemelése az Mvt.-be [(3) bekezdés].

Jogalkalmazási gondot jelent, hogy a magyar adószámmal nem rendelkező külföldi munkáltató esetében a munkavédelmi hatóság érdemben nem tud intézkedést foganatosítani, ezért szükséges a munkavédelmi szabályokat megsértő és ezért felelősségre vonható munkáltató e körben való, Javaslattal szerinti meghatározása [(4) bekezdés].

Veszélyes lehet a felhasznált, előállított vegyi anyag vagy készítmény is, ezeket az Mvt. 87. §-ának 12. pontja csoportosítja is veszélyes anyagként, tehát ennek a kategóriának a lehetőségét a veszély fogalmában is indokolt feltüntetni. A tevékenység, technológia önmagában azért is lehet veszélyes, mert veszélyes kóroki tényezők előfordulásával jár együtt.

A „súlyos” jelző elhagyása munka-egészségügyi szempontból azért javasolt, mert a gyakorlati munkában a mulasztások minősítésénél inkonzisztenciát okoz. Amely anyag vagy készítmény károsíthat, az veszélyes, ami súlyosan károsíthat az már nagyon veszélyes [(5) bekezdés].

A 16. §-hoz

A kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény szabályozásával összhangban, a Kormány szervezetalakítási szabadságából eredően kormányzati hatáskörbe tartozik a munkavédelmi hatóság hatósági jogköréből kiemelt szervek munkavédelemmel kapcsolatos hatósági feladatokra történő kijelöléséről, jogállásáról, feladat- és jogköréről, az eljárásban alkalmazható szabályokról, a jogorvoslati fórumrendszerrel, illetőleg a foglalkozás-egészségügyi szolgálatokról való döntés. A Javaslattal szerinti módosítás e kérdések rendeletben történő szabályozására ad a Kormány részére felhatalmazást.

Az Mvt. 9. §-ának (3) bekezdése szerint rendkívüli munkavégzési körülmények esetére (pl. mentési, katasztrófaelhárítási tevékenységek), illetve a Magyar Honvédségnél, a rendvédelmi szerveknél, a nemzetbiztonsági szolgálatoknál, a katasztrófavédelem szerveinél munkavégzésre irányuló jogviszonyban, szolgálati viszonyban kifejtett munkatevékenységre a feladatkörében érintett miniszter által kiadott külön jogszabály e törvény figyelembevételével kivételesen indokolt esetben eltérő követelményeket, eljárási szabályokat állapíthat meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozóan. A Javaslattal felhatalmazza az érintett minisztereket ezen eltérő követelmények, eljárások tárcarendeletben történő szabályozására.

Az Alkotmány 37. §-a (3) bekezdésének 2006. június 3-án hatályba lépett módosítása óta egyértelmű követelmény, hogy a miniszterek rendeletalkotási felhatalmazását biztosító törvényi rendelkezésnek a felhatalmazás aktusát („Felhatalmazást kap”) tartalmaznia kell, azaz a rendelkezésnek a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvényben (Jat.) meghatározottakon kívül e követelménynek is meg kell felelnie. A Jat. 15. §-ának (1) bekezdése értelmében továbbá a végrehajtási jogszabály alkotására adott felhatalmazásban

meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit. E követelményeknek tesz eleget a Javaslat szerinti módosítás, amikor meghatározza a felhatalmazás jogosultját (feladatkörében érintett miniszter, foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter stb.), illetőleg az Mvt. hatályos szabályozása szerinti jogszabályhelyre történő utalás helyett szövegszerűen határozza meg a felhatalmazás tárgyát, továbbá a rendeletalkotásra vonatkozó jogosultságot.

A Javaslat szerinti módosítás a 2. § szerinti, az Európai Parlament és a Tanács 2007/30/EK irányelve a gyakorlati végrehajtásra vonatkozó jelentések egyszerűsítése és ésszerűsítése érdekében a 89/391/EGK tanácsi irányelv, annak egyedi irányelvei, valamint a 83/477/EGK, a 91/383/EGK, a 92/29/EGK és a 94/33/EK tanácsi irányelv módosításáról törvényi szinten történő harmonizálását állapítja meg, kiegészítve ezzel az Mvt. hatályos szabályozását.

A 17. §-hoz

A munka-egészségügyi feladatok OMMF általi, 2007. január 1-jével történt átvételével összefüggésben, a feladat átvételéhez szükséges, legfontosabb jogszabályi módosítások elkészültek, hatályba léptek [Mvt. módosítása a 2006. évi CXXIX. törvénnyel, 70/2007. (IV. 14.) Korm. rendelet az egyes munkavédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról, 18/2007. (V. 10.) SZMM rendelet egyes miniszteri rendeleteknek az egységes munkavédelmi hatóság megszervezésével kapcsolatos módosításáról]. A teljes jogszabályi összhang megteremtése érdekében még további jogalkotási lépések szükségesek, amelyek körében vált elkerülhetlenné a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény, illetőleg az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló – ténylegesen az ÁNTSZ feladatait meghatározó – 1991. évi XI. törvény módosítása. A Javaslat értelmében a munkavédelem (munkabiztonság és munkaegészségügy) körében a munkavédelmi hatóság ellenőrzi a kémiai biztonság megvalósítását szolgáló jogszabályok munkáltatók általi megtartását. A Javaslat kiemeli az egészségügyi államigazgatási szerv (ÁNTSZ) közegészségügyi feladatai közül a munka-egészségügyi feladatokat, illetőleg törli annak a munkahelyi környezettel, munkavégzéssel kapcsolatos hatáskörét, amelyeket az OMMF mint munkavédelmi hatóság lát el, gyakorol [(2)-(5) bekezdés].

A Javaslat szerinti pontosító jellegű módosítást az indokolja, hogy elvileg a zajterhelés a munkahelyen mindkét fület egyidejűleg éri, ugyanakkor a hatályos meghatározás formailag csak az egyik fülre is utalhat [(6) bekezdés].

A 18. §-hoz

Az Mvt. szabályait módosító rendelkezések hatálybalépésükkel megvalósítják az általuk elérni kívánt jogalkotási célt, vagyis a munkavédelmi törvény módosítását. E rendelkezések ezért hatályon kívül helyezhetők, ezzel is teljesítve a Kormány deregulációs programjában a szükségtelen, vagy céljukat már betöltött, ezért feleslegessé vált jogszabályok számának csökkentésére, hatályon kívül helyezésére előírt kötelezettséget.